19.08.2013 г. / 19:02:51

Вяра

01.09 по еретическия, †19 август по православния календар - Свети мъченик Андрей Стратилат и с него 2593 мъченици. Св. мъченици Тимотей, Агапий и Текла

Страдание на светия мъченик Андрей Стратилат († ок. 300 г.)

Свети мъченик Андрей Стратилат

Нечестивият Максимиан (1), който управлявал източната част на Римската империя, повдигнал повсеместно гонение срещу християните.

1) Тук се разбира не съуправителят на Диоклетиан, Максимиан Херкул, а **Максимиан Галерий** (управлявал 285-305), зет на Диоклетиан и съуправител на Източната Римска империя. Той внушил на Диоклетиан мисълта да издаде общ закон против християните, вследствие на който и започнало повсеместното им преследване.

По това време в Сирия имало един военачалник на име Антиох, човек с жесток характер и най-ревностен служител на идолите, дишащ заплахи и смъртни присъди за вярващите в Христа. Императорът му предал властта над цяла Сирия и му наредил да подложи на мъчения и смърт християните, за което бил предоставил на разпореждане значителен брой хилядоначалници с подчинените им римски войски. Сред всички хилядоначалници, като цвят на лилия сред тръни, бил последователят на Христа, Андрей, който отначало пазел в тайна святата вяра в Христа, но после, когато настъпило времето, я показал пред света, като открито пред всички изповядал Христовото име. Макар и да не бил още кръстен, но с твърда вяра хранел в сърцето си гореща любов към Христа, като се отклонявал от всяко неугодно на Бога дело и ревностно извършвал дела, съгласни с Божията воля. Заради това благочестие Бог му дарувал необикновено мъжество и храброст в битките, така че нямало равен на него в цялата римска войска. Не един път удържал блестящи победи над враговете и се ползвал сред воините с голяма слава и почит, повече от другите пълководци.

Веднъж многобройни полкове на персийската войска внезапно нападнали Сирия, като повдигнали война против Антиох. Поради ненадейното нападение на персите Антиох изпаднал в голяма тревога. Като си спомнил за доблестния хилядоначалник Андрей, той спешно го извикал, възложил му главното командване на войската и го нарекъл Стратилат,

тоест - старши началник на военачалниците. Заповядал му да настъпи с войските срещу нападналите страната врагове и да спре придвижването им, като му казал:

- Твоето мъжество и храброст на война са известни не само на мене, но и на самия император. Ето защо те удостоих с такова високо звание. И така, аз възлагам на тебе тази ненадейно възникнала война. Вземи войската, началствувай вместо мен и се постарай да увеличиш славата, която имаш.

Като приел това поръчение, Христовият воин свети Андрей, не заради лична слава, но за слава на името на Господ Иисус Христос, пожелал да излезе срещу враговете с подобаваща доблест. Като се уподобявал обаче на древния Гедеон (Съд. 7:1), той си избрал от многобройната римска войска неголям брой воини, като добре знаел думите на светия цар Давид, че “не на конската сила Той гледа, нито към бързината на човешките нозе благоволи; Господ благоволи към ония, които Му се боят, към ония, които се уповават на Неговата милост” (Пс. 146:10-11). Изборът на свети Андрей паднал върху тези, които му посочила Божията благодат с тайнственото действие на вдъхновението на сърцето му. С тях той излязъл срещу враговете. Като видял твърде внушителните сили на противника, които като скакалци нападнали Сирийската област, свети Андрей започнал да насърчава воините си за мъжествена борба, та при своята малочисленост да не се уплашат от многобройната персийска войска. И тъй като всичките му воини се покланяли на идолите и нито един от тях не бил още християнин, той им предложил да познаят Единия, всемогъщ и страшен на война Бог, Който оказва всесилна помощ на вярващите в Него. Свети Андрей им казал:

- Братя и другари мои! Сега вие на дело можете да се убедите, че езическите богове са бесове. Бидейки самите те безсилни, никому не са в състояние да помогнат. Но има Един

истински Бог, на Когото аз служа, Който е сътворил небето и земята. Той е всемогъщ и бързо изпраща помощ на всички, които Го призовават, прави ги силни на война и обръща враговете им в бягство. Ето, както виждате, срещу нас идват многобройните полкове на врага, които по своята многочисленост са много по-силни от нас. Но ако вие отхвърлите вашите суетни богове и заедно с мене призовете Единия, истинския Бог, веднага ще видите, че враговете ще се разпръснат пред вас, както изчезва дим или прах.

Когато светият казал това, всички воини, които били с него, повярвали на думите му и като призовали на помощ Христа Бога, смело се хвърлили срещу враговете. Станала гореща битка и воините на свети Андрей удържали блестяща победа, тъй като поради вярата и молитвите на светеца в помощ им се явила невидима сила отгоре, която всяла страх в персийската войска и я привела в объркване. Те отстъпили и се обърнали в бягство, а римската войска, предвождана от свети Андрей, ги преследвала и посичала с мечовете си, както се косят класовете със сърп. По такъв начин, с помощта на Христовата сила, станала славната победа на римляните над персите. Когато враговете били прогонени, всички воини, които били със свети Андрей, при вида на тази неочаквана победа, удържана с помощта на Христа, повярвали в Него, а свети Андрей започнал според силите си да ги утвърждава във вярата, като им разяснявал правилния път, водещ към спасението. Като се върнали тържествено от войната, свети Андрей и неговите воини влезли в град Антиохия, увенчани със слава.

Междувременно някои от завистливите военачалници, като завидели на доблестта и славата на свети Андрей, направили донос срещу него пред Антиох, като му съобщили, че стратилат Андрей почита разпнатия Бог. Като чул за това, Антиох силно се разгневил и изпратил при него няколко мъже

началници с военно звание, за да узнаят, вярно ли е това, което говорят за него. Като узнал, че действително е така, Антиох отново изпратил хора отчасти с увещания, а отчасти със заплахи и напомняне за нетърпимостта му към християните. Накрая наредил на пратениците да кажат на свети Андрей:

- Ти добре знаеш на каква мъчителна смърт предадох сина на Полиевкт, Евтимий, а заедно с него и много други последователи на християнската вяра. Никого от тях не пощадих. На какво разчиташ след всичко това и на какво се надяваш, като въздаваш божеско почитание на Човека, Който е бил разпнат на кръста?

Когато пратениците на Антиох дошли при свети Андрей и му предали тези думи, той им отвърнал в отговор:

- Думите на Антиох повече ме ободряват, отколкото да ме плашат: понеже, ако тези, за които той ми напомня, са били предадени на жестоки мъчения и са станали негови победители и с мъченически венец са се представили пред Христа Бога, то защо и аз, заедно с тях, да не се удостоя с наследие в Неговото царство?

След като съобщили на Антиох отговора на свети Андрей, той се преизпълнил с ярост срещу него и изпратил воините си със заповед да го вържат и да му го доведат. Като седнал на съдийското място, той наредил на светеца открито пред всички да обяви желае ли да се подчини на царската заповед, или възнамерява да служи на своя Бог. Като стоял на мястото на нечестивото съдилище, пред лицето на ангелите и хората, светецът с висок глас смело изповядал Христа за истински Бог, а себе си - за Негов раб. След това мъчителят заповядал да донесат меден одър и силно да го нагорещят, за да опече на него Христовия воин. Когато нагорещили одъра дотолкова, че от него изскачали искри, Антиох казал на мъченика:

- Андрей, ти много се потруди на воинската служба, затова е редно да си починеш на това легло.

Като не дочакал палачите да го вземат, светият мъченик незабавно свалил от себе си одеждите и бързо легнал на одъра; и като лежал, се опънал като на мека постеля, мъжествено понасяйки изгарянето на тялото си. Като почувствал отначало болка, той започнал да се моли на Христа Бога да му изпрати бързо помощ. И действително, по Божие повеление, огънят незабавно загубил силата си и не можел да повреди на тялото на мъченика. В същото време Антиох заповядал да хванат и няколко други мъже от числото на воините на Андрей и да забият кръстообразно ръцете им към дървета, състоящи се от четири части. С насмешка ги разпитвал, приятно ли им е това? Като считали такова страдание за Христа твърде приятно за себе си, те казали:

- О, ако можехме да се удостоим да бъдем подражатели на нашия Господ Иисус Христос, разпънат на кръстно дърво!

След това мъчителят отново се обърнал към свети Андрей и го попитал дали достатъчно е наказан с огненото изгаряне и не желае ли да се отрече от Христа и да се обърне към почитание на боговете. На това мъченикът отговорил, че желае да претърпи докрай, понеже краят увенчава всяко започнато дело. Защото награда от Христа Бога получава не този, който добре е започнал, а този, който добре е завършил подвига си.

Мъчителят Антиох заповядал да снемат свети Андрей от медния одър, а другарите му да освободят от дърветата и ги хвърлил в тъмница, като че за да им даде време за размишление, докато не се съгласят да се обърнат към боговете, но истинската му цел била да съобщи за тях на императора, тъй като не се решавал без знанието и съгласието му да предаде на смърт такъв доблестен и високопоставен

мъж, като Андрей, и неговите другари.

Император Максимиан, като получил и прочел донесението на Антиох, намерил за опасно да предаде открито на смърт този знаменит воин, а заедно с него и другите воини, показали такова необикновено мъжество, за да не би да произлезе вълнение и метеж във войската и да възникне поради това нова война. В отговор той написал на Антиох писмо, в което заповядвал да пуснат Андрей и дружината му, като ги освободят от затвора и смъртната присъда, но в същото време дал тайно нареждане на Антиох да почака известно време и изкусно да намери за причина някое друго тяхно престъпление и да ги накаже със смърт, ако те не се откажат от вярата си и упорито останат християни. При това да ги наказва, като че не заради вярата и да ги хваща един по един. Като получил от императора такова нареждане, Антиох незабавно освободил свети Андрей и другарите му от оковите и тъмницата и ги пуснал на свобода, при което им наредил да останат в предишните си звания.

2) **Киликия** - римска провинция; намирала се в югоизточната част на малоазиатския полуостров, на брега на Средиземно море, на североизток от Сирия. Град Тарс е роднят град на свети апостол Павел.*

Междувременно Христовият воин, свети Андрей, като узнал по Божие откровение за този коварен замисъл на нечестивците, тайно от Антиох и заедно с всички воини, повярвали в Христа (а те били около 2593 човека), отишъл в киликийския град Тарс (2) при епископа на този град - Петър, за да приемат свето кръщение от него, тъй като нито един от воините му, а и самият Андрей не били още кръстени. След известно време Антиох узнал за заминаването на свети Андрей и дружината му за киликийската област и изпаднал в голям и

гняв и страшна ярост. Като се посъветвал с приближените си, изпратил на управителя на Киликия Селевк писмо, в което написал:

- Знам, че си чувал за Андрей, който беше хилядоначалник в императорската войска. Днес не само той е паднал в безумие, като не се подчинява на заповедите на императора, но и много воини е обърнал към същото безумие. Както чуваме, избягал е със своите съмишленици в киликийската област. Затова, в изпълнение на заповедта на императора, заповядай да хванат Андрей и всички, които са с него, и ги прати при нас. Ако решат да окажат съпротива или да избягат, нареди да ги избият.

Като получил това писмо от Антиох, Селевк незабавно разпратил по цялата околност на Киликия пратеници да разузнаят за Андрей и воините му. Научил, че се намират в Тарс и сам се отправил натам с войска. Като предузнал с духа си, че вълците идват срещу Христовото стадо, свети Андрей помолил Тарсийския епископ, блажения Петър, и друг епископ от град Верея, на име Нон, който случайно се намирал в Тарс, незабавно да извършат над него и воините му светото тайнство Кръщение. Епископите веднага кръстили свети Андрей и цялата му дружина.

Като приел свето Кръщение, свети Андрей заедно със сподвижниците си излязъл от Тарс в местността, наричана Таксанити, но не защото се бояли от смъртта, която, напротив, много желаели заради Христа, но изпълнявайки заповедта на Господа, изразена в думите: “А кога ви пъдят от един град, бягайте в друг” (Мат. 10:23). Скоро след това в Тарс пристигнал с въоръжени като за война воини Селевк. Като не намерил там Андрей и дружината му, той се разтревожил и дори изменил лицето си от гняв, а след това, като се изпълнил със страшна ярост, се отправил да преследва стадото

Христово.

3) **Таврос** (днес - Тавър) - планинска верига, простираща се по южния бряг на скандийския полуостров и след това изкачваща се на север и отиваща на изток. В източната си част се нарича Антитавър. От ледниците на Антитавър извира известната река Тигър.

Междувременно светиите напуснали предишното място и се насочили към пределите на Армения, към планината, наречена Таврос (3), а Селевк навсякъде ги преследвал, за да ги избие. Като минавали през различни местности на тази планина, светиите се озовали в тясно място, обкръжено от всички страни с отвесни като стени скали, към което можело да се влезе през единствен проход, като през врата в град. Тук свети Андрей се спрял с дружината си и зачакал убийците си, тъй като именно това място му било предсказано от Бога за мъченическа смърт на него и сподвижниците му. Тук свети Андрей се обърнал към дружината си със следните думи:

- Приятели, братя и деца мои, “Ето сега благоприятно време, ето сега ден на спасение” (2 Кор. 6:2; ср. Исаия 49:8). Нека единодушно и твърдо стоим в любовта Божия, както ни е заповядал нашият Господ, и да не повдигаме ръка срещу преследващите ни, но да издигнем ръцете си в молитва към Бога и в благодарение на това, че Той ни даде да доживеем до това време, когато ще получим наследие с всички светии, пострадали за Него. И така, нека се молим на Бога, както се е молел светият първомъченик Стефан, когато иудеите го убивали с камъни, като казвал:

“- Господи Иисусе, приеми духа ми” (Деян. 7:59), приеми душите на Твоите раби, които предаваме в Твоите ръце.

Като казал това, свети Андрей застанал сред дружината си,

вдигнал ръце и като обърнал взор към небето, започнал да се моли така:

- Господи, Господи, велики и всесилни! Чуй молитвата на грешния и недостоен Твой раб и на всички, които са с мене, непорочно съхранили святата вяра в Тебе, приеми с мир нашите души, покрий ги с Твоето милосърдие и ни удостой с райските обители. Владико! На Тебе се молим още и за тези, които ще почитат паметта ни. Изпълнявай всичките им молби, които водят към спасение и заради молитвата ни бъди им Помощник във всичките им нужди. А на това място, където е пролята нашата смирена кръв за Тебе, нека има извор, който да подава изцеления и да прогонва нечистите духове. На всички, които ще идват тук, дай душевно и телесно здраве и ги запази от всяко бедствие, за да се свети и прослави на това място Твоето пресвято име, на Отца, Сина и Светия дух.

Докато свети Андрей и дружината му се молели така на Бога, настигнал ги Селевк с воините си. Като извадили мечовете си и заскърцали със зъби, те като зверове се нахвърлили на Христовото стадо. Светите Христови воини, макар и да можели като опитни и храбри в боя да се защитят в това тясно място само с един изход, но подражвайки на своя Господ, като незлобливи агънца, се предали на заколение в ръцете на убийците си. Като преклонили колене, те протегнали шиите си под мечовете и воините на Селевк без всякакво милосърдие за кратко време ги посекли. И се проляла кръвта на светиите като вода, като ручей, течащ от това място, а душите им пък, с тържество влезли в радостта на своя Господ.

Светиите пострадали в деветнадесетия ден на месец август, тогава неделен ден, в два часа следобед и на мястото, където се проляла мъченическата им кръв, незабавно бликнал извор с целебна вода.

Избиването на светиите видели скрилите си на една скала споменати епископи, Петър от Тарс Киликийски и Нон от град Верея, понеже те със своите клирици следвали отдалече, като желаели да видят кончината им. Когато Селевк заедно с воините си тръгнал обратно, епископите, заедно с клириците си, дошли при телата на мъчениците и плакали над тях, а след това ги приготвили за погребение и с чест ги погребали на същото място. Те видели и извора, който бликнал по молитвите на светите мъченици, и като пили от него вода, познали целебната й сила, понеже един от клириците дълго страдал от нечист дух, но когато пил от извора, нечистият дух незабавно го оставил. След погребението на светиите епископ Петър не се върнал в Тарс, тъй като Селевк започнал да го търси, за да го убие, но заедно с всички отишъл в Исаврия.

Междувременно околните жители, като узнали за целебния извор, започнали да идват при него и да донасят болните си. Те пиели вода, миели се и получавали изцеление от всякакви болести по молитвите на страдалеца за Христа Андрей и пострадалите с него свети мъченици и по благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото, заедно с Отца и Светия Дух, да бъде чест и слава сега, всякога и във вечни векове. Амин.

Тропарь, глас 5:

Земнаго сана славу оставив, и Небесное Царство наследовал еси, кровными каплями, яко пречудным камением нетленныя венцы украсил еси, и ко Христу привел еси собор страстотерпец, с лики ангельскими в невечернем свете назаходимаго солнца Христа обрел еси, святе Андрее Стратилате: Егоже моли с пострадавшими с тобою присно, да спасет души наша.

(Отхвърлил славата на земния сан, си наследил Небесното Царство, и с капки кръв като с пречудни камъни си украсил нетленните венци; към Христа си привел лик от страдалци

и с ангелските ликове в незахождащата светлина си намерил незалязващото слънце Христос, свети Андрее Стратилате. Него вечно моли, заедно с пострадалите с тебе, да спаси душите ни.)

Кондак, глас 2:

В молитвах Господеви предстоя, якоже звезда солнцу предтекий, и желаемое сокровище Царствия узрел еси, радости неизреченныя исполняяся, безсмертному Царю в безконечныя веки, от ангел безпрестани хвалимому поеши, Андрее Стратилате: с нимиже молися непрестанно о всех нас.

(Предстоящ в молитви пред Господа като звезда, предхождаща слънцето, съзрял желаното съкровище на Царството и изпълващ се с неизказана радост, в безкрайните векове неспирно възпяваш хваления от ангелите, безсмъртен Цар, Андрее Стратилате: с тях моли непрестанно за всички нас.)

Молитва мученику Андрею Стратилату

Святы́й му́чениче Андре́е Стратила́те, при́зри с Небе́снаго черто́га на тре́бующих твоея́ по́мощи и не отве́ргни проше́ний на́ших, но, я́ко при́сный благоде́тель и ходата́й на́ш, моли́ Христа́ Бо́га, да, человеколюби́в и многоми́лостив Сы́й, сохрани́т на́с от вся́каго лю́таго обстоя́ния: от тру́са, пото́па, огня́, меча́, наше́ствия иноплеме́нников и междоусо́бныя бра́ни. Да не осу́дит на́с, гре́шных, по беззако́ниям на́шим, и да не во зло́ обрати́м блага́я, дару́емая на́м от Всеще́драго Бо́га, но во сла́ву свята́го и́мене Его́ и в прославле́ние кре́пкаго твоего́ заступле́ния. Да моли́твами твои́ми да́ст на́м Госпо́дь ми́р по́мыслов, воздержа́ние от па́губных страсте́й и от вся́кия скве́рны, и да укрепи́т во все́м ми́ре Свою́ Еди́ную Святу́ю Собо́рную и Апо́стольскую Це́рковь, ю́же стяжа́л е́сть Честно́ю Свое́ю Кро́вию. Моли́ся приле́жно, святы́й му́чениче, да

благослови́т Христо́с Бо́г держа́ву на́шу, да утверди́т во Свято́й Свое́й Правосла́вней Це́ркви живы́й ду́х пра́выя ве́ры и благоче́стия, да вси́ чле́ны ея́, чи́стии от суему́дрия и суеве́рия, ду́хом и и́стиною покланя́ются Ему́ и усе́рдно пеку́тся о соблюде́нии Его́ за́поведей, да мы́ вси́ в ми́ре и благоче́стии пожи́ве́м в настоя́щем ве́це и дости́гнем блаже́нныя ве́чныя жи́зни на Небеси́ благода́тию Го́спода на́шего Иису́са Христа́, Ему́же подоба́ет вся́кая сла́ва, че́сть и держа́ва со Отце́м и Святы́м Ду́хом, ны́не, и при́сно, и во ве́ки веко́в. Ами́нь.

Страдание на светите мъченици Тимотей, Агапий и Текла

(† ок. 304 г.)

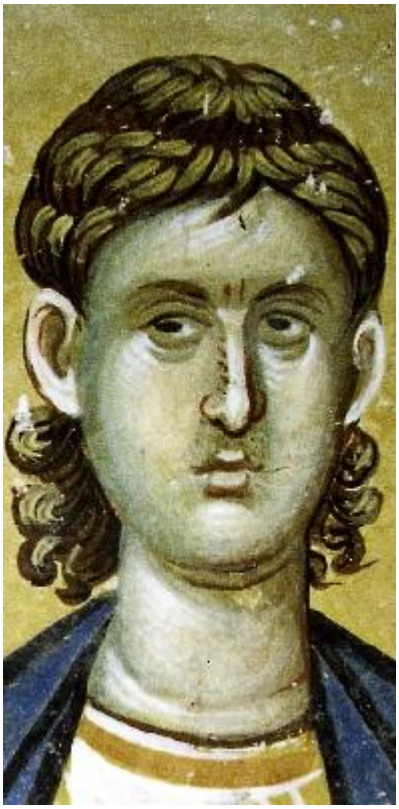

Свети мъченик Тимотей Палестински

Славният мъченик Тимотей се родил в палестинския град Газа. Тъй като удивлявал всички с начина си на живот и с дара

на словото, той бил поставен за учител на Христовата вяра. Бил заловен и изправен пред управителя на града, Урбан. На разпита се обявил твърдо за християнин, като проповядвал за Христовата любов към хората, за Неговото пришествие на земята и за въплъщението Му. Заради това го подложили на различни мъчения, но той останал непреклонен във вярата. След всичко той бил хвърлен в огън, където починал. В същото време в този град светите Агапий и Текла били подложени на жестоки мъчения и тъй като не се отказали от вярата си, били хвърлени на зверовете да ги разкъсат, от което и починали, като приели небесни венци.

buditeli.info © 2017